

Statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga 2023

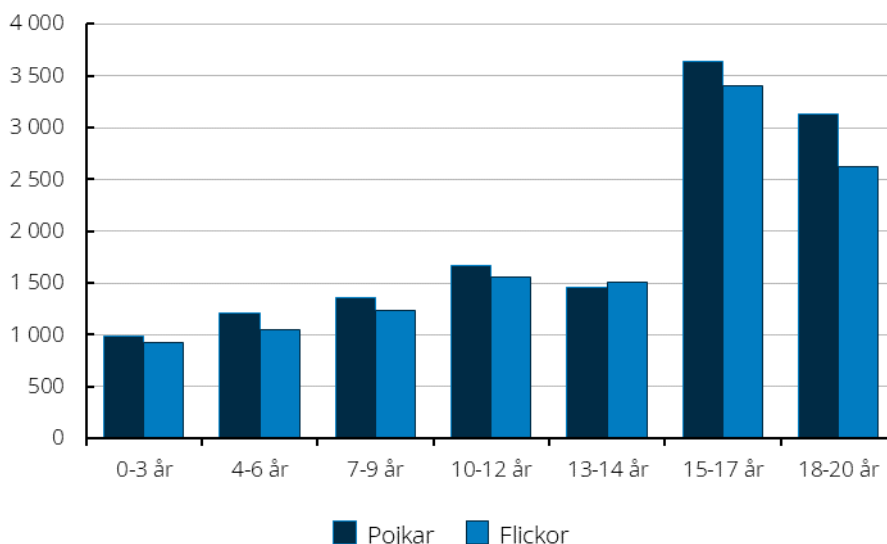
År 2023 fick 25 800 barn och unga någon gång under året en heldygnsinsats och den 1 november 2023 fick 34 800 individer minst en behovsprövad öppenvårdsinsats. Under tidsperioden 2018–2023 har antalet barn och unga med heldygnsvård minskat medan antalet individer med öppenvårdsinsatser har ökat.

Färre barn fick heldygnsinsatser

År 2023 fick 25 800 barn och unga en heldygnsinsats enligt Socialtjänstlagen (SoL), eller lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Det var knappt 800 individer färre än 2022. Det innebär en minskning med cirka tre procent. Minskningen var något mer uttalad bland placerade i åldersgrupperna 4–6 år och 15–17 år (fem procent). Drygt hälften (52 procent) av alla barn och unga som fick en heldygnsinsats var pojkar och 48 procent var flickor.

Hälften av samtliga barn och unga med heldygnsinsatser, 12 800 personer, var 15 år eller äldre.

Figur 1. Antal barn med heldygnsplacering 2023 redovisat utifrån kön och ålder

Källa: Socialstyrelsens nationella register för socialtjänstens insatser för barn och unga.

Frivillig insats vanligast

Insatser kan ges frivilligt, med stöd av 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL), eller med tvång, enligt 2, 3 eller 6 §§ Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

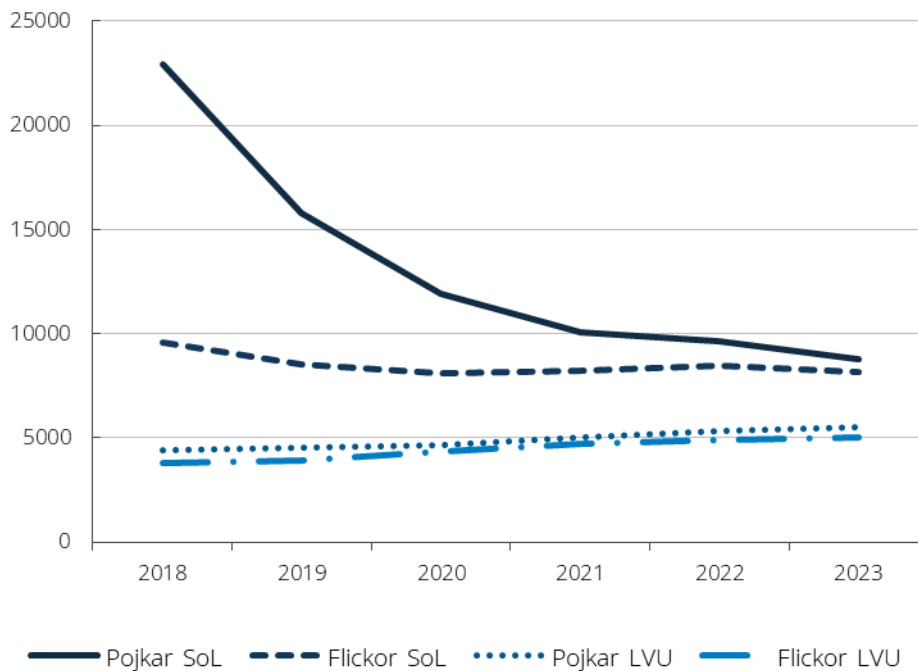
Två tredjedelar av de heldygnsplaceringar som gavs till barn och unga var beslutade enligt 4 kap 1 § SoL och 34 procent var beslutade enligt 2 eller 3 § LVU alternativt beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU.

Minskning av heldygnsvård 2018–2023

Under perioden 2018–2023 har antalet barn och unga som har fått heldygnsinsatser enligt SoL minskat med 47 procent, från knappt 32 000 barn och unga till att år 2023 vara knappt 17 000 barn och unga. Antalet pojkar som var frivilligt placerade enligt SoL har minskat från knappt 23 000 till cirka 8 800 barn och unga. Antalet flickor placerade enligt SoL minskade från knappt 9 600 till knappt 8 100. Det är i första hand bland ensamkommande pojkar som det har skett en minskning under tidsperioden, från drygt 10 000 år 2018 till knappt 1 100 år 2023.

För heldygnsvård enligt LVU såg utvecklingen annorlunda ut – under tidsperioden har vårdformen ökat, men från en betydligt lägre nivå. Antalet barn och unga i heldygnsvård enligt LVU har ökat med 28 procent under den redovisade tidsperioden, från drygt 8 200 år 2018 till drygt 10 500 år 2023. Könsfördelningen var relativt jämn mellan pojkar och flickor när det gäller tvångsvård enligt LVU.

Figur 2. Utveckling av antal barn och unga med heldygnsvård enligt SoL och LVU år 2018–2023. Pojkar och flickor

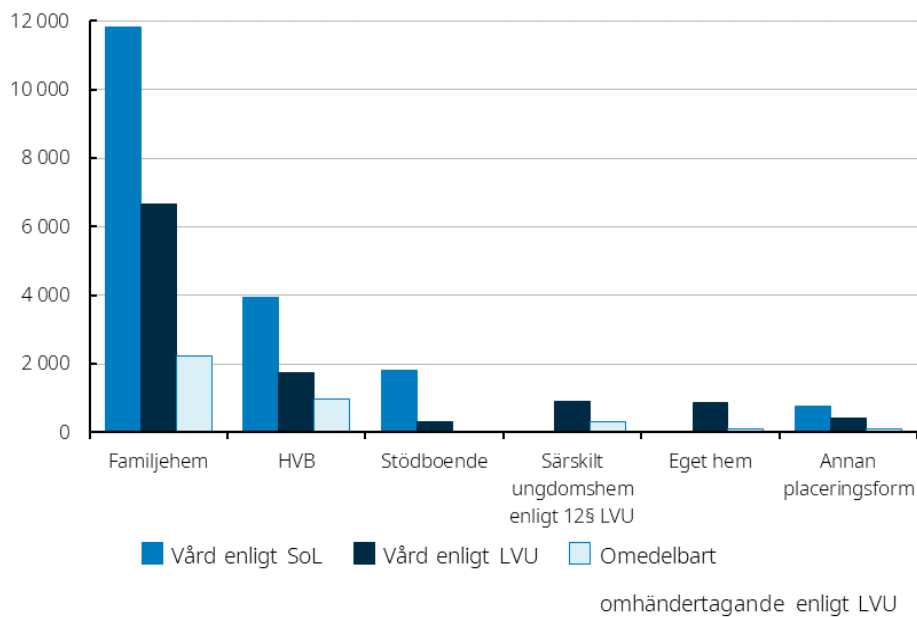
Källa: Socialstyrelsens nationella register för socialtjänstens insatser för barn och unga.

Familjehem vanligaste placeringsformen

År 2023 var 18 800 barn och unga placerade i familjehem, vilket var en minskning med två procent jämfört med 2022. Knappt tre fjärdedelar av alla placeringar var familjehemsplaceringar som i stort sett var lika vanliga bland flickor som bland pojkar.

Den näst vanligaste placeringsformen var på hem för vård eller boende (HVB). 5 800 barn och unga som var placerade på HVB under 2023, vilket var 23 procent av alla placerade barn och unga. Av de placerade barnen på HVB var 57 procent pojkar och 43 procent flickor.

Figur 3. Antal barn och unga med en heldygnsinsats redovisat utifrån placerings- och insatsform

Källa: Socialstyrelsens nationella register för socialtjänstens insatser för barn och unga.

Stödboende var den tredje vanligaste placeringsformen, med 2 100 placerade barn och unga (8 procent av alla placerade barn). På samma sätt som för placeringar i familjehem så var könsfördelningen jämn, 52 procent var pojkar och 48 procent var flickor.

Drygt 1 000 barn och unga fick en placering på särskilt ungdomshem enligt 12§ LVU, vilket var en minskning med 6 procent jämfört med år 2022. Bland dessa var 68 procent pojkar och 32 procent flickor. Könsfördelningen har inte förändrats nämnvärt sedan 2022.

Vårdnadsöverflyttningar för placerade barn

En vårdnadsöverflyttning innebär att vårdnaden för barnet övergår till föräldrarna eller föräldern i det familjehem barnet bor i. Antalet vårdnadsöverflyttningar till familjehemsföräldrar 2023 har ökat med 71 procent sedan 2019. Se tabell 7 i tabellbilagan för mer information.

Tabell 1. Antal vårdnadsöverflyttningar till familjehemsföräldrar 2019–2023. Pojkar och flickor

	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt	349	338	450	548	597
Pojkar	183	165	214	277	304
Flickor	166	173	236	271	293

Källa: Socialstyrelsens nationella register över socialtjänstens insatser för barn och unga

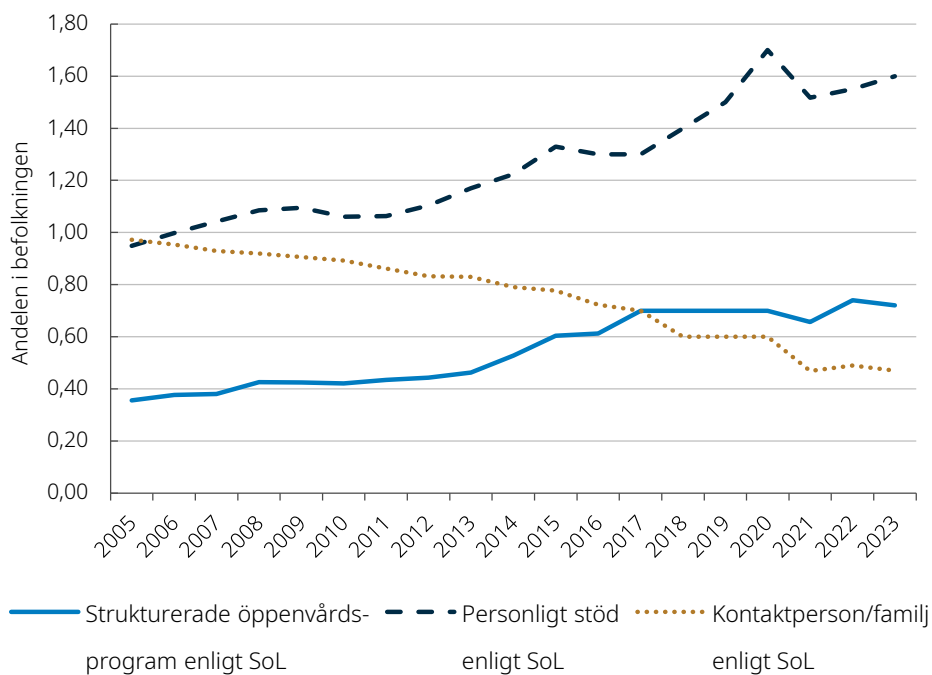
Fler fick öppenvårdsinsatser

Den 1 november 2023 hade knappt 34 900 barn och unga minst en behovsprövad öppenvårdsinsats enligt SoL, vilket var en ökning med drygt 1 700 individer sedan 2022. Andelen barn och unga med insatser i relation till befolkningen har också ökat. Bland barn och unga med öppenvårdsinsatser var andelen pojkar något högre, knappt 53 procent, än andelen flickor, 47 procent.

Vid en närmare granskning av de tre största öppenvårdsinsatserna som har rapporterats framgick att insatsernas utveckling skiljde sig över tid. Antalet barn och unga som har fått insatser i form av personligt stöd samt strukturerade öppenvårdsprogram har båda ökat nästan varje år sedan 2005 medan det motsatta gällde för insatsen kontaktperson/familj.

Figur 4. Öppenvårdsinsatser för barn och unga år 2005–2023, procent

Strukturerad öppenvård, personligt stöd och kontaktperson/familj

Källa: Socialstyrelsens nationella mängdstatistik för barn och unga och Befolkningsregistret, SCB.

Insats

Med insats avses en öppenvårdsinsats och/eller en heldygnsinsats. Observera att en individ kan få flera insatser under ett år, både som heldygns- och öppenvårdsinsatser.

Bortfall i undersökningen

För uppgifter om *heldygnsvård* hade följande kommuner inte rapporterat in data: Aneby, Vellinge, Höganäs, Hässleholm, Karlsborg, Ljusnarsberg, Askersund, Surahammar, Arjeplog, Kalix och Gällivare.

För *öppenvårdsinsatser* hade följande kommuner inte rapporterat in data: Upplands Väsby, Flen, Mjölby, Aneby, Tranås, Vellinge, Sjöbo, Åstorp, Höganäs, Öckerö, Grästorp, Eda, Lekeberg, Laxå, Askersund, Arjeplog, Kalix, Övertorneå och Gällivare.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här (välj Tillhörande dokument och bilagor):

<https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/alla-statistikamnen/barn-och-ungdom/>

Kontakt:

Barbro Engdahl (statistikfrågor)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: barbro.engdahl@socialstyrelsen.se

Eva Kågström (sakkunnig)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: eva.kagstrom@socialstyrelsen.se